

Investigating the status of Knowledge Translation from the view of a number of faculty members in Mashhad University of Medical Science

Marjan Rasoulia¹, Alireza Ebrahimi², Nahid Sharifzadeh³, MohammadReza Naeemi Banaeian Shargh⁴, Maliheh DadgarMoghaddam^{5*}

1 Master, Medical Informatics, School of Medicine, Medical Sciences, Mashhad, Iran.

2 Ph.D students in Curriculum Planning, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University, Mashhad, Iran.

3 M.Sc., Medical Informatics, School of Medicine, Medical Sciences, Mashhad, Iran.

4 Professional PhD, School of Medicine, Medical Sciences, Mashhad, Iran.

5* Associate professor, Department of Social and Family Medicine, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Iran

ARTICLE INFO

Article type

Original article

Article history

Received: 18 August 2020

Accepted: 11 November 2020

Keywords

Knowledge Translation

Research

Knowledge transfer

10.22038/HMED.2020.51295.1074

► Cite this paper as:

Rasoulia M, Ebrahimi A, Sharifzadeh N, Naeemi Banaeian Shargh M, DadgarMoghaddam M, Investigating the status of Knowledge Translation from the view of a number of faculty members in Mashhad University of Medical Science. *Horizon of Medical Education Development*. 2021;12(1):45-56

*Corresponding author: Maliheh DadgarMoghaddam;
School of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences,
Mashhad, Iran.

Tel: +989155084676

Email: dadgarmm@mums.ac.ir

ABSTRACT

Introduction: Translation of research findings into the language of the audience and stakeholders is one of the most important parts of knowledge research. Knowledge transfer, indeed, is the method to use theoretical knowledge produced by universities to improve training processes and decisions based on observation. This study examines the status of knowledge translation among faculty members.

Materials & Methods: The study population consisted of all faculty members of Mashhad University of Medical Sciences in 2019. The research tool was the Knowledge Translation Questionnaire, which has been compiled and approved by the Knowledge Translation Committee of Tehran University of Medical Sciences whose validity and reliability of the questionnaire were also confirmed in the present study. Following the explaining, the objectives, data were collected using research tools that were completed by the faculty members and analyzed afterward.

Results: As to the results, compared to the total average of each influential parameter in knowledge translation, the highest mean (3.22) was related to the “changing the behavior of decision-makers or achieving practical results through research results” and the lowest mean (3.05), was related to “generate evidence that can be used in decision making”. The mean of other effective factors of knowledge translation was between (3.05-3.22).

Conclusion: Although some of the sub-factors show a favorable situation, none of the main parameters were in the expected situation.

بررسی وضعیت ترجمان دانش از دیدگاه تعدادی از اعضای هیئت علمی

دانشکده علوم پزشکی مشهد

مرجان رسولیان^۱، علیرضا ابراهیمی^۲، ناهید شریف زاده^۳، محمدرضا نعیمی بنائیان شرق^۴، ملیحه دادگر مقدم^{۵*}

۱ کارشناس ارشد، انفورماتیک پزشکی، دانشکده پزشکی، علوم پزشکی، مشهد، ایران

۲ دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

۳ کارشناس ارشد، انفورماتیک پزشکی، دانشکده پزشکی، علوم پزشکی، مشهد، ایران

۴ دکتری حرفه ای، دانشکده پزشکی، علوم پزشکی، مشهد، ایران

۵ دانشیار، گروه پزشکی اجتماعی و خانواده، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله اصیل پژوهشی	مقدمه: یکی از مهمترین بخش‌های انتقال دانش در حوزه دانش پژوهشی، ترجمان یافته های پژوهشی به زبان مخاطبان و ذینفعان می باشد. ترجمان دانش به عنوان روشی جهت استفاده کاربردی از دانش نظری تولید شده توسط دانشگاه ها جهت بهبود فرایندهای آموزشی و تصمیم گیری مبتنی بر شواهد است. این تحقیق به بررسی وضعیت ترجمان دانش در بین اعضای هیئت علمی پرداخته است.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۹۹/۰۵/۲۸ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۸/۲۱	روش کار: جمعیت مورد مطالعه، اعضای هیات علمی دانشکده علوم پزشکی مشهد بودند که در نیمسال ۹۹-۹۸ به عنوان عضو هیات علمی مشغول به کار بودند. ابزار پژوهش، پرسشنامه ترجمان دانش بود که توسط کمیته ترجمان دانش دانشگاه علوم پزشکی تهران تدوین و تایید اعتبار شده است و مجددا جهت این تحقیق روایی و پایایی آن تایید گردید و با مراجعه حضوری به دانشکده علوم پزشکی مشهد و بیمارستان‌های وابسته، ابزار پژوهش در بین اعضای هیات علمی توزیع و در زمان مقرر جمع آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.
کلمات کلیدی ترجمان دانش پژوهش انتقال دانش	نتایج: در مقایسه میانگین کل هر یک از مجموعه عوامل موثر در ترجمان دانش، بیشترین میانگین (۳,۲۲) مربوط به عامل « تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها » و کمترین میزان میانگین (۳,۰۵) مربوط به عامل « تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری‌ها » بوده است. میانگین سایر عوامل موثر در ترجمان دانش عددی بین (۳,۰۵) و (۳,۲۲) بود.
 10.22038/HMED.2020.51295.1074	نتیجه گیری: هرچند در برخی از زیرعوامل های حوزه های یاد شده از مطلوبیت لازم برخوردار بوده‌اند، لکن در مجموع و بطور کلی هیچکدام از این عوامل تشکیل دهنده انتقال دانش در وضعیت مطلوب نبودند.

نحوه ارجاع به این مقاله

Rasoulian M, Ebrahimi A, Sharifzadeh N, Naemi Banaeian Shargh M, DadgarMoghaddam M, Investigating the status of Knowledge Translation from the view of a number of faculty members in Mashhad University of Medical Science. Horizon of Medical Education Development. 2021;12(2):45-56

ایمیل: dadgarm@ums.ac.ir

تماس: ۰۹۱۵۵۰۸۴۶۷۶

*نویسنده مسئول: ملیحه دادگر مقدم

گروه پزشکی اجتماعی و خانواده، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران

مقدمه

امروزه دانشگاه‌ها مستلزم پاسخ به نیازهای جامعه می‌باشند که این امر از طریق تبدیل دانش نظری به دانش کاربردی میسر خواهد بود. در این میان دانشگاه‌ها نقش تولیدکننده دانش و سازمان‌ها و جامعه نقش دریافت‌کننده دانش را ایفا خواهند کرد. یکی از مهم‌ترین بخش‌های انتقال دانش، ترجمان یافته‌های پژوهشی به شیوه‌ای عملکردی می‌باشد. انتقال دانش به جریان انداختن اطلاعات (شامل ایده‌های خوب، نتایج تحقیقات و مهارت‌ها) از درون موسسات آموزشی به سمت مشاغل و جوامع محلی و منطقه‌ای است، مثال‌هایی از انتقال دانش عبارت است از تحقیقات کاربردی، مشاوره‌ها، مشارکت در انتقال دانش آموزش عوامل مربوط به شغل، حق ثبت، ایجاد شرکتهای اقماری و توسعه‌ی حرفه‌ای پیوسته [۱].

ترجمان دانش، به عنوان روشی جهت استفاده کاربردی از دانش نظری تولید شده توسط دانشگاه‌ها است. بنا به تعریف مؤسسه تحقیقات سلامت کانادا، ترجمان دانش بعنوان "تولید، تبادل، تلفیق و کاربرد کاملاً اخلاقی دانش در نظام پیچیده تعاملات بین پژوهشگران و کاربران، برای تسریع در کسب منافع حاصل از پژوهش یعنی ارتقای سطح سلامت جامعه، خدمات و پیامدهای مؤثرتر سلامت و تقویت نظام مراقبت سلامت" توصیف شده است [۲]. قابل ذکر است که استفاده از دانش کاربردی در بالین اخیراً در

موضوع‌های علوم سلامت رواج یافته است. بررسی‌های پیشین نشان داده است که ترجمان دانش منجر به کاهش هزینه‌ها و در نتیجه اتمام سریع‌تر پروژه‌ها شده است [۳، ۴]. یکی از مهمترین مباحث در انتقال دانش، در نظر گرفتن نیازهای مخاطبان و ذینفعان است [۵]. ایجاد زیرساخت‌های مناسب جهت ترجمان دانش، باید بعنوان یکی از اولویتهای فکری مدیران سازمان‌ها و موسسات دولتی باشد. در واقع توانایی سازمان‌ها در مدیریت دانش بسیار حائز اهمیت است [۶]. بنابراین نیاز به شتاب‌دهنده‌هایی با هدف تبدیل دانش نظری به کاربردی، از سوی سازمان‌ها و همچنین فرایند ترجمان دانش در سازمان‌های پژوهشی احساس می‌شود [۷-۹].

ارتباط مؤثر بین دانشگاه‌ها و سازمان‌ها، منجر به انتقال مؤثر دانش نظری به دانش کاربردی خواهد شد. این ارتباط یک فرآیند دو سویه است، که در نتیجه‌ی این ارتباط، اثر بخشی فعالیت‌های دانشگاه و سازمان‌های مربوط ارتقاء می‌یابد [۱۰]. به عبارتی می‌توان گفت که به موازاتی که دولت‌ها سرمایه‌گذاری در تحقیقات را افزایش می‌دهند، احساس نیاز به این ارتباط دو سویه افزایش می‌یابد. [۱۱، ۱].

پژوهش برای رونق خود به تغذیه علمی دانشگاه و دانشگاه نیز برای عینیت بخشی و تجربه به پژوهش نیاز دارد. هر چند که دانشگاه‌های علوم پزشکی با توجه به رسالت‌های سنتی

مشهد داده شد و بعد از تکمیل توسط اعضا
روایی صوری و محتوایی، مطابقت اهداف پژوهش با
محتوی، شکل و ظاهر سوالات تایید و پایایی آن نیز از
طریق بررسی همبستگی درونی سوالات هر بخش
پرسشنامه با محاسبه آلفای کرونباخ محاسبه گردید که
پایایی ابزار مورد تایید قرار گرفت. این پرسشنامه دارای
۴۲ عبارت بوده که در سه بخش مختلف تنظیم گشته
است. در بخش اول ۱۱ سوال در خصوص این که «آیا
می‌توانیم نیاز تصمیم گیرندگان به تحقیق را شناسایی
کنیم و به صورت موضوع پژوهشی در آوریم؟»
($\alpha=0,77$) «در بخش دوم ۹ سوال در مورد «آیا می‌توان
شواهدی تولید کرد تا در تصمیم گیری‌ها قابل استفاده
باشد؟» ($\alpha=0,82$) و در بخش سوم ۲۲ سوال در ارتباط با
«آیا نتایج پژوهش‌های ما منجر به تغییر رفتار تصمیم
گیرندگان و یا نتیجه کاربردی می‌شوند؟» ($\alpha=0,93$)
«آورده شده که هر سوال دارای پنج گزینه با مقیاس
لیکرت بود و معیار به صورت کمی محاسبه شد که جهت
گزینه کاملاً مخالفم عدد ۱، مخالفم عدد ۲، نظری ندارم
عدد ۳، موافقم گزینه ۴ و کاملاً موافقم عدد ۵ در نظر گرفته
شد. میانگین هر گویه محاسبه و در نهایت بر اساس راهنمای
نمره گذاری پرسشنامه میانگین هر عامل که عددی بین ۱
الی ۵ بود محاسبه گردید و جهت میزان مطلوبیت هر عامل
میانگین ۱ الی ۱,۶۶ نامطلوب، میانگین ۱,۶۷ الی ۳,۶۶ نسبتاً
مطلوب و میانگین ۳,۶۷ الی ۵ مطلوب در نظر گرفته
شد [۱۱]. پس از کسب مجوز از معاونت پژوهشی
دانشکده، با مراجعه حضوری به دانشکده علوم پزشکی
مشهد و بیمارستان‌های وابسته، پس از توضیح اهداف،
ابزار پژوهش در بین اعضای هیات علمی توزیع و بعد از
تکمیل، پرسشنامه‌ها در زمان مقرر جمع آوری گردید و
آماده تجزیه و تحلیل شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از

خود از طریق آموزش به انتقال دانش مشغول هستند [۹] اما
چگونگی اشتراک دانش میان دانشگاه‌ها با بخش‌های
مختلف جامعه از جمله مراکز تحقیقاتی آنها را با چالش
های بزرگی روبه‌رو کرده است [۱۲]. به عبارتی حیات
آموزش و پژوهش به هم گره خورده است. دانشگاه‌های
علوم پزشکی به عنوان یکی از مهمترین مراکز تولید دانش
بایستی با سایر سازمان‌ها و مراکز تولید کننده دانش ارتباط
مناسبی داشته باشند [۱۳]. با توجه به اهمیت ترجمان دانش
جهت بهبود فرایندهای آموزشی و پژوهشی و مشخص شدن
نیازهای مخاطبان (آموزش و پژوهش درمانی) جهت تبدیل
به طرح و وضعیت تولید شواهد برای تصمیم‌گیری در
تمامی حوزه‌های ذکر شده، و همچنین با توجه به اینکه
بررسی ترجمان دانش در دانشکده علوم پزشکی مشهد
تاکنون انجام نگرفته است مطالعه حاضر با هدف تعیین
وضعیت ترجمان دانش در دانشکده علوم پزشکی مشهد از
دیدگاه اعضای هیئت علمی در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

روش کار

این پژوهش از نوع توصیفی مقطعی و در سال
۱۳۹۸ انجام شد. جامعه مورد مطالعه را تمامی اعضای
هیات علمی دانشکده علوم پزشکی مشهد در سال ۱۳۹۸
تشکیل می‌داد که انتخاب مشارکت کنندگان به روش
نمونه‌گیری در دسترس انجام شد. ابزار پژوهش پرسشنامه
ترجمان دانش بود که توسط کمیته ترجمان دانشگاه علوم
پزشکی تهران، تهیه و تایید اعتبار شده بود [۱۱]. در این
مطالعه نیز پس از انجام تغییرات مختصر، پرسشنامه مذکور
به ۱۰ تن از اعضای هیات علمی دانشکده علوم پزشکی

۲۳۴ نفر در نظر گرفته شد.

. معیار ورود به پژوهش تکمیل کامل پرسشنامه و معیار خروج از پژوهش عدم رضایت و یا تکمیل ناقص پرسشنامه بود. در نهایت تجزیه و تحلیل بر روی ۱۸۶ پرسشنامه که به طور کامل تکمیل شده بود انجام شد

نتایج

یافته های جمعیت شناختی این پژوهش نشان داد که بیشترین شرکت کنندگان در این پژوهش مرد (۷۲ درصد) و دارای مدرک تحصیلی دکتری (۵۸,۲ درصد)، با جایگاه شغلی عضو هیئت علمی آموزشی (۸۶,۲ درصد) بودند (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱: خصوصیات زمینه ای مشارکت کنندگان در شروع مطالعه

کل		جنسیت				خصوصیت	
		زن		مرد			
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	فرعی	اصلی
۱۰/۸	۲۰	۷/۷	۴	۱۱/۹	۱۶	کارشناسی ارشد	تحصیلات
۵۲/۸	۱۰۰	۴۳/۳	۲۲	۵۲/۸	۷۸	دکتری تخصصی (PhD)	
۳۵/۵	۶۶	۵۰	۲۶	۲۹/۹	۴۰	دکتری تخصصی پزشکی	
۱۱/۱	۲۰	۱۲	۶	۱۰/۸	۱۴	هیات علمی پژوهشی	جایگاه شغلی
۸۵/۶	۱۵۴	۸۴	۴۲	۸۶/۳	۱۱۲	مدرس یا هیات علمی گروه های آموزشی	
۳/۳	۶	۴	۲	۳	۴	مربی	

میانگین (۳,۰۵) مربوط به مقوله «تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها» بوده است. میانگین مربوط به «وضعیت، شناسایی نیاز مخاطبان و تبدیل آن به پروژه های تحقیقاتی» نیز (۳,۲۲) بود. در نهایت میانگین کل

طریق نرم افزار SPSS۲۱ پس از ورود اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی فراوانی هر یک از مشخصات دموگرافیک و سوالات پرسشنامه تهیه شده و سپس میانگین بخش های مختلف پرسشنامه و نهایتاً میانگین کل ترجمان دانش تعیین گردید و نمره کل ترجمان دانش با متغیرهای دموگرافیک با استفاده از آماره های توصیفی بیان شده و وضعیت ترجمان دانش با استفاده از آنالیز آماری t مستقل (در جدول شماره دو مقایسه ترجمان دانش در دو جنس زن و مرد) و آنالیز واریانس یک طرفه (در جدول شماره ۳، وضعیت ترجمان دانش به تفکیک وضعیت تحصیلی) با هم مقایسه شدند. با توجه به حجم نمونه برای جامعه محدود با مراجعه به جدول مورگان برای تعداد کل اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی در این بازه که تعداد ۵۹۳ نفر بودند، حجم نمونه

در مقایسه میانگین کل هر یک از مجموعه عوامل موثر در ترجمان دانش، بیشترین میانگین (۳,۲۲) مربوط به مقوله «تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها» و کمترین میزان

ترجمان دانش در دانشکده علوم پزشکی مشهد از دیدگاه اعضای هیئت علمی ۳,۱۸ می باشد که از وضعیت مطلوب و ایده آل پایین تر بود (نسبتاً مطلوب) (جدول شماره ۲)

جدول شماره ۲: میانگین وضعیت هر یک از عوامل موثر در ترجمان دانش از دیدگاه اعضای هیئت علمی

عوامل	تعداد گویه	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
شناسایی نیازهای مخاطبان و تبدیل آن به پروژه های تحقیقاتی	۱۱	۱/۶۰	۴/۸۲	۳/۲۰	۰/۵۹
تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها	۹	۱	۵/۰۰	۳/۰۵	۰/۶۲
تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها	۲۲	۱/۵۹	۵/۰۰	۳/۲۲	۰/۶۶
کل پرسشنامه	۴۲	۱/۶۱	۴/۷۴	۳/۱۸	۵

در بررسی وضعیت ترجمان دانش از دیدگاه اعضای هیئت علمی به تفکیک جنسیت (جدول شماره ۳) مشخص شد که در هر سه گویه میانگین مطلوبیت بدست آمده از دیدگاه

اعضای هیئت علمی خانم بیشتر از اعضای هیئت علمی آقا بود، لکن این تفاوت معنادار نبود ($P=0,35$).

جدول شماره ۳: بررسی وضعیت عوامل ترجمان دانش از دیدگاه اعضای هیئت علمی به تفکیک جنسیت

عوامل	جنسیت	میانگین مطلوبیت	انحراف معیار	مقدار احتمال
وضعیت شناسایی نیازهای مخاطبان و تبدیل آن به پروژه های تحقیقاتی	مرد	۳/۱۹	۰/۶۰	$T=-0,26$
	زن	۳/۲۲	۰/۵۹	$P=0,53$
وضعیت تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها	مرد	۳/۰۳	۰/۶۴	$T=-0,55$
	زن	۳/۰۹	۰/۵۵	$P=0,46$
وضعیت تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها	مرد	۳/۱۳	۰/۶۵	$T=-3,05$
	زن	۳/۴۵	۰/۶۳	$P=0,37$
کل پرسشنامه	مرد	۳/۱۳	۰/۵۶	$T=-2,09$
	زن	۳/۳۱	۰/۴۹	$P=0,35$

ها "، بطور معناداری محققین با مدرک دکتری تخصص پزشکی اعتقاد به مطلوبیت بیشتر این عامل، از سایر مدارک تحصیلی داشتند ($P=0,007$).

همچنین در بررسی وضعیت ترجمان دانش از دیدگاه اعضای هیئت علمی به تفکیک نوع تحصیلات (جدول شماره ۴)، فقط در گویه "وضعیت تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش

جدول شماره ۴: بررسی وضعیت عوامل ترجمان دانش از دیدگاه اعضاء هیات علمی به تفکیک نوع تحصیلات

مقدار احتمال	انحراف معیار	میانگین مطلوبیت	تحصیلات	عوامل
F=-۲/۲۲ P=۸۰/۲	۰/۷۶	۳/۱۸	کارشناسی ارشد	وضعیت شناسایی نیازهای مخاطبان و تبدیل آن به پروژه های تحقیقاتی
	۰/۵۰	۳/۲۳	دکتری تخصصی (PhD)	
	۰/۶۷	۳/۱۷	دکتری تخصصی پزشکی	
F =۲/۵۴ P=۰/۸۲	۰/۷۳	۲/۸۴	کارشناسی ارشد	وضعیت تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها
	۰/۵۲	۳/۱۳	دکتری تخصصی (PhD)	
	۰/۶۹	۲/۹۸	دکتری تخصصی پزشکی	
F =۵/۰۴ P=۰/۰۰۷	۰/۶۶	۲/۷۹	کارشناسی ارشد	وضعیت تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها
	۰/۵۹	۳/۲۴	دکتری تخصصی (PhD)	
	۰/۷۲	۳/۳۲	دکتری تخصصی پزشکی	
F =۰/۶۴ P=۰/۰۷۳	۰/۶۴	۳/۹۲	کارشناسی ارشد	کل پرسشنامه
	۰/۴۸	۳/۲۲	دکتری تخصصی (PhD)	
	۰/۶۰	۳/۲۱	دکتری تخصصی پزشکی	

یعنی عامل " تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها " و در مجموع ۲۵ سوال از ۴۲ سوال کل پرسشنامه از وضعیت مطلوب و ایده آل پایین تر بود (نسبتا مطلوب).

به طور کلی ۵ سوال از ۱۱ سوال در بخش اول پرسشنامه یعنی عامل " شناسایی نیازهای مخاطبان و تبدیل آن به پروژه های تحقیقاتی " ۸ سوال از ۹ سوال در بخش دوم پرسشنامه یعنی عامل "تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها " ۱۲ سوال از ۲۲ سوال در بخش سوم پرسشنامه

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین وضعیت ترجمان دانش در دانشکده علوم پزشکی مشهد انجام شد. در این مطالعه میانگین کل هر یک از مجموعه عوامل موثر در ترجمان دانش محاسبه گردید. مهمترین عامل به عنوان " تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها " بود. در کل نتایج این مطالعه نشان دهنده وضعیت نسبتاً مطلوب ترجمان دانش در این دانشکده می باشد.

در مطالعه ای که توسط غلامی و همکاران در سال ۱۳۹۰ انجام گرفت، یک ابزار خود ارزیابی ترجمان دانش در موسسات تحقیقاتی طراحی شد. این ابزار به دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی در بررسی وضعیت ترجمان دانش خود کمک می کند [۱۴]. همچنین به آنها کمک می کند که مداخلات مرتبط با همان سازمان را بتوانند طراحی نمایند. در سال ۱۳۹۲، غلامی و همکاران از ابزار مربوطه در مطالعه ای دیگر، با هدف بررسی وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه های علوم پزشکی کشور ایران استفاده کردند که نتایج مطالعه دوم، نشان داد که برخی از دانشگاه های علوم پزشکی ایران دارای زیرساخت مناسبی برای ترجمان دانش نیستند. همچنین بین تعامل بین محققان و جامعه کاستی های قابل توجهی مشاهده شد [۱۵]. در مطالعه دیگری که توسط رضائی و همکارانش در سال ۱۳۹۲ با هدف عوامل موثر در مدیریت دانش در سازمانهای تحقیقاتی انجام گرفت، مشخص شد که ایران هنوز به سطح مطلوبی از مدیریت دانش نرسیده است. در این مطالعه هشت عامل مهم در مدیریت دانش در سازمان های تحقیقاتی ایران عنوان گردید، که از این میان مهمترین و اولین عامل، در نظر گرفتن جنبه های فرهنگی در سازمان های تحقیقاتی بود [۱۶]. در مطالعه ای که توسط یزدی زاده و همکارانش

در سال ۱۳۹۳ به هدف بررسی نقاط ضعف و نقاط قوت فعالیت های شبکه های دانش و ارزیابی کارایی آنها در کشور ایران انجام گرفت. نتایج حاکی از آن بود که، چالشهای عمده ای در سیاست های مربوط به مدیریت دانش وجود داشت. بنابراین تجدید نظر در مورد سیاست های مربوط به مدیریت دانش و تهیه راهنما برای ایجاد شبکه های مدیریتی، لازم دیده شد. در واقع اولین گام در جهت تحقق شبکه های دانش واقعی در سیستم سلامت، برطرف کردن مشکلات مدیریتی است [۱۷]. حسینی و همکاران [۱۸] در سال ۱۳۹۴ به بررسی وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه علوم پزشکی قزوین پرداختند. ایشان نتیجه گیری کردند که وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه علوم پزشکی قزوین از دیدگاه اعضای هیئت علمی تا وضعیت مطلوب فاصله داشته و یافته های تحقیقات، کمتر به زبان مخاطبان ترجمه شده است. آنها ناکافی بودن منابع مالی، تجهیزات و زمان موجود برای تهیه محتوای مناسب برای گروه مخاطب پژوهش، عدم آشنایی محققین با موضوع انتقال دانش حاصل از پژوهش و چگونگی انجام آن را از موانع ترجمان دانش مطرح نموده اند. همچنین یافته های پژوهش دانایی و همکاران [۱] نشان داد که تفاوت میانگین کل ترجمان دانش در دانشگاه در حد متوسط و از وضعیت مناسب و ایده ال ترجمان دانش پایین تر بود. این امر بیانگر عدم انتقال مناسب یافته های پژوهشی است که با رفع موانع و ارایه راه بردهای مناسبی همچون، تشویق پژوهش گران به انتقال یافته های پژوهشی خود به کاربران، می توان ترجمان دانش در دانشگاه را ارتقا بخشید. در مطالعه ای که توسط رستمی و همکارانش [۱۹] در سال ۱۳۹۸ در خصوص شناسایی وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام گرفت، نتایج حاکی از وضعیت نامطلوب ترجمان دانش و احساس نیاز به ایجاد

برقراری ارتباط موثر با مدیران مراقبت سلامت، سوالات پژوهشی ذینفعان و گروه های هدف را شناسایی و اولویت بندی کنند. آنها همچنان باید گزارش های مناسبی را از نتایج تحقیقات، تهیه کنند. همچنین باید بودجه کافی به منظور انتشار گزارش ها به مدیران مراقبت سلامت، داشته باشند. در اینصورت نتایج تحقیقات به صورت عملی درک خواهد شد [۲۱]. مطالعه ای توسط دخش [۲۲] و همکاران در سال ۱۳۹۶ با هدف بررسی وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام گرفت، که نتایج پژوهش نشان داد که عملکرد پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در کل فرآیند ترجمان دانش در سطح مطلوب قرار دارد و پژوهشگران بهترین عملکرد پژوهشی را در حیطه تولید دانش دارند. یکی از عوامل موفقیت دانشکده علوم پزشکی مشهد و بوشهر از نظر در قرار داشتن وضعیت مطلوب از نظر انتقال دانش، می تواند شناخت دقیق نیازها و تسلط کافی بر تصمیمات مدیریتی باشد، که اثبات و یا رد این موضوع نیازمند انجام مطالعه ای دیگر در آینده خواهد بود. همچنین یکی دیگر از عوامل موفقیت این دو دانشکده می تواند، نزدیکی دیدگاه های اعضای هیات علمی در دانشکده ها به یکدیگر و همچنین شباهت ساز و کارهای پیام ترجمان در هر دو دانشکده باشد. عدم دسترسی و عدم تمایل به پاسخ دهی به پرسشنامه و مشارکت در پژوهش از سوی تعدادی از اعضای هیأت علمی و بررسی از طریق نظرسنجی و پرسشنامه از محدودیت های این پژوهش بود. این پژوهش به بررسی وضعیت انتقال (ترجمان) دانش در سه حوزه یا عامل شامل شناسایی نیازهای مخاطبان، تولید شواهد قابل استفاده و حصول نتایج کاربردی پرداخته است. هرچند در برخی از زیرعوامل های حوزه های یاد شده از مطلوبیت لازم برخوردار بوده اند، لکن در مجموع و بطور کلی هیچکدام از این عوامل تشکیل دهنده انتقال دانش در

فرهنگ ترجمان دانش بود. در مطالعه ای دیگر که توسط تاج الدینی و همکارانش [۲۰] در سال ۱۳۹۷ در خصوص بررسی وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه علوم انسانی کشور انجام شد، نتایج حاکی از وضعیت نامطلوب در این دانشگاه ها گزارش شد. با توجه به اینکه علوم انسانی کمتر مبتنی بر آزمایش است منابع پژوهشی در این علوم از اهمیت بسیار بالایی برخوردارند و احتمالاً عدم وجود نظریه پردازی صحیح و کافی در علوم انسانی از دلایل بروز چنین نتایجی است. با توجه به اینکه دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی، دانشگاه علوم انسانی و دانشکده علوم پزشکی مشهد در روند پیام انتقال دانش و نحوه راه کارهای به کار گرفته شده هم سنخ نیستند یکی از دلایل عدم مشابهت نتایج را می توان این مورد در نظر گرفت. همچنین نتایج مطالعه ما با مطالعه حسینی و همکاران در هر سه عامل "شناسایی نیازهای مخاطبان و تبدیل آن به پروژه های تحقیقاتی"، "تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها" و "تغییر رفتار تصمیم گیرندگان یا حصول نتایج کاربردی بواسطه نتایج پژوهش ها" تفاوت داشت. به گونه ای که وضعیت ترجمان دانش در دانشکده علوم پزشکی مشهد در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشت ولی وضعیت ترجمان دانش در دانشگاه علوم پزشکی قزوین در وضعیت پایین تر از مناسب و ایده آل بود. علت این امر می تواند عواملی از جمله انجام مطالعات در عدم انطباقی زمانی دو تحقیق، رویکرد های متفاوت پژوهشی در دو دانشگاه و همچنین تغییر رویکرد های پژوهشی در سالهای اخیر باشد.

در مطالعه ای که توسط محقق و همکارانش در سال ۱۳۹۶ با هدف ارزیابی انتقال دانش در برخی از دانشگاه های علوم پزشکی ایران بود، نتایج حاکی از آن بودند که مراکز تحقیقات پزشکی در تمام ابعاد ترجمه دانش از وضعیت مناسبی برخوردار بودند. با این حال آنها باید به منظور

وضعیت مطلوب نبودند و از دیدگاه اعضاء هیات علمی تا حدی از وضعیت مطلوب فاصله دارند. در این میان عامل " تولید تولید شواهد قابل استفاده در تصمیم گیری ها" از وضعیت نامطلوب تری نسبت به بقیه عوامل برخوردار است. لذا ارائه راهکارها و سایت های تشویقی و حمایتی و بهبود زیر عامل های با مطلوبیت پایین شناسایی شده در این پژوهش، می تواند فاصله بین دانش تا عمل را کمتر نماید.

تقدیر و تشکر:

این مقاله حاصل نتایج طرح تحقیقاتی شماره ۹۷۱۵۱۳ مصوب دانشکده علوم پزشکی مشهد و با کد اخلاق

IR.MUMS.MEDICAL.REC.1397.702 می باشد. این مقاله منتج از پایان نامه دانشجویی مقطع دکتری عمومی جناب آقای دکتر محمدرضا نعیمی بنائیان شرق می باشد که بدین وسیله از همکاری ایشان کمال تشکر و قدردانی به عمل می آید.

تضاد منافع:

هیچ تضاد منافی وجود ندارد.

References

1. Danaei M, Hosseini M, Habibkhoda B, Falahi M, Shokooh F. Knowledge Translation Status at The University of Social Welfare & Rehabilitation. *Journal of Medical Education Development*. 2010;2(3):9-16.
2. Straus SE, Tetroe JM, Graham ID. Knowledge translation is the use of knowledge in health care decision making. *Journal of clinical epidemiology*. 2011;64(1):6-10.
3. Sumpter DF, Carthon JMB. Lost in translation: Student perceptions of cultural competence in undergraduate and graduate nursing curricula. *Journal of Professional Nursing*. 2011;27(1):43-9.
4. Grimshaw JM, Eccles MP, Lavis JN, Hill SJ, Squires JE. Knowledge translation of research findings. *Implementation science*. 2012;7(1):50.
5. Hamdoun M, Jabbour CJC, Othman HB. Knowledge transfer and organizational innovation: Impacts of quality and environmental management. *Journal of Cleaner Production*. 2018;193:759-70.
6. Munari F, Rasmussen E, Toschi L, Villani E. Determinants of the university technology transfer policy-mix: A cross-national analysis of gap-funding instruments. *The Journal of Technology Transfer*. 2016;41(6):1377-405.
7. Bacon E, Williams MD, Davies G. Coopetition in innovation ecosystems: A comparative analysis of knowledge transfer configurations. *Journal of Business Research*. 2020;115:307-16.
8. Cesaroni F, Piccaluga A. The activities of university knowledge transfer offices: towards the third mission in Italy. *The Journal of Technology Transfer*. 2016;41(4):753-77.
9. Paulin D, Suneson K. Knowledge transfer, knowledge sharing and knowledge barriers—three blurry terms in KM. *Leading Issues in Knowledge Management*. 2015;2(2):73.
10. Liu C-HS. Examining social capital, organizational learning and knowledge transfer in cultural and creative industries of practice. *Tourism Management*. 2018;64:258-70.
11. Majdzadeh R, Sadighi J, Nejat S, Mahani AS, Gholami J. Knowledge translation for research utilization: design of a knowledge translation model at Tehran University of Medical Sciences. *Journal of Continuing Education in the Health Professions*. 2008;28(4):270-7.
12. Kennedy O, Masidonski P, Swierkosz E, Davidson K, Dodson D, Edwards S. *CDC Morbidity and Mortality Weekly Report* 2005; 54: 269-72. I. Lenfant C. Shattuck lecture: clinical research to clinical practice-lost in translation. *N Engl J Med*. 2003;349:868-74.
13. Mirzendehtdel M, Eshlaghy AT. Prioritizing Knowledge Management Models in Information Technology Companies Depending on Science and Technology Parks based on ANP; A Case Study in Iran. *EUROPEAN JOURNAL OF ECONOMICS, FINANCE AND ADMINISTRATIVE SCIENCES*. 2012(50):22.
14. Gholami J, Majdzadeh R, Nedjat S, Nedjat S, Maleki K, Ashoorkhani M, et al. How should we assess knowledge translation in research organizations; designing a knowledge translation self-assessment tool for research institutes (SATORI). *Health research policy and systems*. 2011;9(1):10.
15. Gholami J, Ahghari S, Motevalian A, Yousefinejad V, Moradi G, Keshtkar A, et al. Knowledge translation in Iranian universities: need for serious interventions. *Health research policy and systems*. 2013;11(1):43.
16. Ramezani A, Fathain M, Tajdin A. Investigating critical success factors of knowledge management in research organizations. *Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues*. 2013; 8(1):10.
17. Yazdizadeh B, Majdzadeh R, Alami A, Amrolalaei S. How can we establish more successful knowledge networks in developing countries? Lessons learnt from knowledge networks in Iran. *Health research policy and systems*. 2014;12(1):63.
18. Hosseini M, Ahmadi S, Sadeghi T, Mirbaha S, Safarizadeh M. A Study on Status of Knowledge Translation in Qazvin University of Medical Sciences. *Research in Medical Education*. 2015;7(2):52-60.
19. Rostami V, Bastani P, Kavosi Z, Ravangard R. Knowledge Translation Status in Shiraz University of Medical Sciences. *Management Strategies in Health System*. 2019;4(3):219-29.

20. Tajedini O, Azami M, Sadatmoosavi A. The investigation of utilization of research findings in humanities: the effects of individual characteristics of faculty members on their viewpoints. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. 2018;18(2):17-38.

21. Mohaghegh N, Zarghani M, Tahamtan I, Ghasghaee A, Mousavi S. Assessing knowledge translation in Iranian medical research centres.

International Journal of Information Science and Management (IJISM). 2017;15.(۲)

22. Dakhesh S, Ostovar A, Yazdizadeh B, Hamidi A. Knowledge translation process among academic researchers: A case study of bushehr university of medical sciences. *Libri*. 2018;68(3):259-68.